

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 207/21
Luxembourg, 23. november 2021

Sodba v zadevi C-564/19
IS (Nezakonitost predložitvene odločbe)

Pravo Unije nasprotuje temu, da nacionalno vrhovno sodišče na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti, ki jo vloži generalni državni tožilec, ugotovi nezakonitost predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo nižje sodišče, z obrazložitvijo, da postavljena vprašanja niso upoštevana in potrebna za odločitev o sporu o glavni stvari

Nacionalno sodišče na podlagi primarnosti prava Unije ne sme uporabiti nobene nacionalne sodne prakse, ki posega v njegovo možnost predlaganja vprašanj za predhodno odločanje Sodišču

Sodišče Pesti Központi Kerületi Bíróság (osrednje okrožno sodišče v Pešti, Madžarska) odloča v kazenskem postopku zoper švedskega državljana. Obdolženca, ki ne zna madžarsko in mu je pomagal tolmač za švedski jezik, je preiskovalni organ na prvem zaslišanju obvestil o sumih zoper njega. Vendar ni nobene informacije o izbiri tolmača, preverjanju njegove usposobljenosti oziroma o tem, ali sta on in obdolženec drug drugega razumela. Na Madžarskem namreč ni nobenega uradnega registra prevajalcev in tolmačev, madžarska ureditev pa ne določa, koga je mogoče v kazenskih postopkih imenovati za tolmača niti v skladu s katerimi merili. Zato po mnenju sodišča, ki v zadevi odloča, niti odvetnik niti sodišče ne moreta preveriti kakovosti tolmačenja. V takih okoliščinah to sodišče meni, da bi lahko bila kršena pravica obdolženca do obveščeniosti o njegovih pravicah in njegova pravica do obrambe.

Tako se je to sodišče odločilo Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje o združljivosti madžarske ureditve z Direktivo 2010/64¹ o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih in z Direktivo 2012/13² o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku. Če ta ureditev s tema direktivama ni združljiva, je to sodišče vprašalo tudi, ali se kazenski postopek lahko nadaljuje v nenavzočnosti obdolženca, tak postopek je namreč v madžarskem pravu določen v nekaterih primerih, ko obdolženec ne pride na obravnavo.

Po tej prvi predložitvi vprašanj za predhodno odločanje Sodišču je Kúria (vrhovno sodišče, Madžarska) odločilo o zahtevi za varstvo zakonitosti madžarskega generalnega državnega tožilca zoper predložitveno odločbo in je ugotovilo, da je nezakonita – kar pa ni vplivalo na pravne učinke te odločbe – v bistvu z obrazložitvijo, da postavljena vprašanja niso upoštevana in potrebna za odločitev o zadevnem sporu. Iz istih razlogov, s katerimi je bila obrazložena odločba Kúria (vrhovno sodišče), je bil zoper sodnika predložitvenega sodišča medtem uveden disciplinski postopek. Ker je navedeno sodišče dvomilo o združljivosti takega postopka in odločbe Kúria (vrhovno sodišče) s pravom Unije ter se je spraševalo, kakšen vpliv ima ta odločba na nadaljevanje kazenskega postopka v glavni stvari, je v zvezi s tema vprašanjema vložilo dopolnilen predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, Sodišče, ki je odločilo v velikem senatu, je presodilo, da **sistem sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem**, uveden s členom 267 PDEU, **nasprotuje temu, da**

¹ Direktiva 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih (UL 2010, L 280, str. 1).

² Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku (UL 2012, L 142, str. 1).

nacionalno vrhovno sodišče na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti **ugotovi nezakonitost predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo nižje sodišče** – ne da bi to vplivalo na pravne učinke predložitvene odločbe – **z obrazložitvijo, da postavljena vprašanja niso upoštevna in potrebna za odločitev o sporu o glavni stvari. Tak nadzor zakonitosti je namreč zelo podoben nadzoru dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe, za katerega je Sodišče izključno pristojno.** Poleg tega lahko taka ugotovitev nezakonitosti na eni strani oslabi avtoriteto odgovorov, ki jih bo podalo Sodišče, in na drugi strani omejuje izvajanje pristojnosti nacionalnih sodišč, da pri Sodišču vlagajo predloge za sprejetje predhodne odločbe, ter lahko zato omeji učinkovito sodno varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije.

V teh okoliščinah **načelo primarnosti prava Unije od nižjega sodišča zahteva, naj odločbe vrhovnega sodišča zadevne države članice ne uporabi.** Te ugotovitve nikakor ne omaje dejstvo, da lahko nato Sodišče vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo to nižje sodišče, razglasi za nedopustna.

Na drugem mestu, Sodišče ugotavlja, da **pravo Unije nasprotuje disciplinskemu postopku, uvedenemu zoper sodnika nacionalnega sodišča, ker je pri Sodišču vložil predlog za sprejetje predhodne odločbe,** saj lahko že možnost takega postopka ogrozi mehanizem iz člena 267 PDEU in neodvisnost sodišča, ki je bistvena za pravilno delovanje tega mehanizma. Poleg tega lahko tak postopek vsa nacionalna sodišča odvrča od vlaganja predlogov za sprejetje predhodne odločbe, kar bi lahko ogrozilo enotno uporabo prava Unije.

Nazadnje in na tretjem mestu, Sodišče je preučilo obveznosti, ki jih imajo države članice na podlagi Direktive 2010/64 glede tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih. Tako morajo države članice sprejeti konkretne ukrepe, s katerimi zagotovijo, prvič, da sta tolmačenje in prevajanje dovolj kakovostna, da osumljenec ali obdolženec obdolžitev razume. Eno od sredstev za uresničevanje tega cilja je ustanovitev registra neodvisnih prevajalcev ali tolmačev. Drugič, ukrepi, ki jih sprejmejo države članice, morajo nacionalnim sodiščem omogočati, da preverijo, ali je tolmačenje dovolj kakovostno, da bi se zagotovila poštenost postopka in uveljavljanje pravice do obrambe.

Po tej preveritvi lahko nacionalno sodišče ugotovi, da oseba zaradi neustreznega tolmačenja ali zaradi tega, ker ni mogoče ugotoviti, kakšna je bila kakovost tega tolmačenja, ni bila obveščena o obdolžitvi v jeziku, ki ga razume. V takih okoliščinah direktivi 2010/64 in 2012/13 v povezavi s pravico do obrambe v smislu člena 48(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah nasprotujeta temu, da se kazenski postopek nadaljuje v nenavzočnosti.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106.